

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين إله خير ناصر ومعين الحمد لله رب العالمين وصلى الله على محمد وعلي وآلهما الطيبين الطاهرين ولعنة الله على أعدائهم أجمعين أبدأ بالآيتين
قال العلي الحكيم وصي النبي الكريم: من اقتبس علما من علوم النجوم من حملة القرآن إزداد به إيمانا و يقينا

هفته نامه

راه آسمان

آموزش و تبیین مباحث تقویم و نجوم و تحجیم اسلامی

تیم و تدوین: پژوهشگر علوم نجوم و تقویم و تحجیم بنیاد حیات اعلی

هفته نامه راه آسمان شماره: پنجم

اول شوال ۱۴۲۷ = ۲ آبان ۱۳۸۵ = ۲۴ اکتبر ۲۰۰۶

آشنایی با ویژگیهای تقویم نجومی همگانی

◀ تقویم نجومی همگانی افزون بر روزشمار و تقویم بر اساس تاریخ هجری قمری با ماههای اسلامی دارای معادل آن با تاریخ هجری شمسی از ماههای باستانی، و نیز معادل آنها از تقویم بروج شمسی و نیز تقویم اسکندر ذوالقرنین با ماههای رومی، و تقویم میلادی مسیحی با ماههای غربی می باشد.

◀ دیرینه ترین هنگام در تقویم بنی آدم، بلکه اولین واقعه در تاریخ بشر امروزی؛ همانا آفرینش حضرت آدم ابو البشر ﷺ می باشد، لذا یادآوری تاریخ این هنگام برای ما فرزندان او، و بویژه در یک تقویم الهی بسیار بجا و شایسته بوده، بلکه کهن ترین سرآغاز تقویم بشر است. هر چند در فاصله زمان حضرت آدم ﷺ با ما و نیز مقدار عمر شریفش اختلاف نظر وجود دارد، ولی ما کهن ترین تاریخ را از کلام خازنان وحی (علیهم السلام) برگرفته ایم، بنا بر نقل جناب سید بن طاووس^۱ از صحف حضرت ادریس علیه السلام، از ابتدای آفرینش جناب آدم صلی الله علیه و آله و سرشتن خمیره و طینتش؛ تا ابتدای دمیدن روح در او: 120 سال، و از هنگام دمیدن جان تا هنگام وفاتش: 1030 سال فاصله بوده است، و بنابر روایت جناب فضل بن شاذان (از یاران چهار امام هشتم تا یازدهم علیهم السلام)، فاصله وفات حضرت آدم تا هنگام ولادت حضرت

(۱) کتاب سعد السعود، سید بن طاووس، ص ۳۷، نقل بحار الأنوار ج ۱۱ ص ۲۶۹

پیامبر ﷺ 9900 سال می باشد.^۲ $(120 + 1030 + 9900 = 11050)$
 $(12530 = 1427 + 53)$.

تذکر: موضوع آفرینش حضرت آدم عَلَيْهِ السَّلَام و نسل او که انسان امروزی هستند؛ نباید با دوره های مختلف قبلی انواع بشرنما (که در دورانهایی قبل از حضرت آدم بوده و منقرض شده اند) اشتباه و مخلوط بشود، این گونه های بشرنما از نظر درک و عقل؛ توانایی بشر امروز را نداشته اند، و به عبارتی ممکن است بشر بوده باشند، ولی آدم نبوده اند. نتیجه تحقیقات دانشمندان جدید نیز سابقه بشر امروزی را بیش از تاریخ مزبور نمی داند.

◀ نظر به رواج بین المللی تاریخ میلادی مسیحی، و ذکر آن در تقاویم، برای ارتقای آگاهی اهل ایمان و حفظ اهمیت میلاد حضرت پیامبر ﷺ این تاریخ نیز در تقویم ملاحظه گردیده، و همراه با معادل میلادی مسیحی ذکر شده است، $(1427$ تاریخ هجرت $+ 53$ سال عمر حضرت در وقت هجرت $= 1480$ تاریخ میلادی محمدی ﷺ).

◀ از آنجا که وجهه الهی همه اهل حق، حضرت مولا صاحب الامر عَلَيْهِ السَّلَام بوده، و ما اهل آخر الزمان در عصر این امام و حجت الهی بسر می بریم لذا برای پاسداشت این ارزش؛ و حفظ توجه لازم به این امر؛ مبدأ تاریخ شروع دوره امامت حضرتش $(260$ هجری) که سرآغاز عصر آن حضرت است را نیز در تقویم لحاظ کرده ایم $(1427$ تاریخ

(۲) کتاب الفضائل، فضل بن شاذان ص ۲۴، نقل بحارالأنوار ج ۱۵ ص ۲۸۸

هجرت - 260 = 1167 تاریخ عصر حضرت امام زمان (علیه السلام).

﴿ ابتدای سال قمری و اولین ماه از آن در نزد عامه ناس و اعراب، محرم الحرام است، ولی در کلام خازنان وحی (علیهم السلام) ماه مبارک رمضان اولین ماه سال و آغاز سال برای اهل حق می باشد، تفصیل توضیح این مطلب جداگانه مطرح خواهد شد، از آنجا که الکوی ما کلام خازنان وحی و حضرات معصومین (علیهم السلام) بوده و بر روش اعراب و عادت عوام رجحان داشت؛ لذا همین هدایت الهی را نصب العین قرار داده، و این تقویم که بر محور ماههای قمری می باشد را بر ترتیب هدایت گنج بانان وحی (علیهم السلام) منظم نمودیم.

﴿ در این تقویم اوقات کسوف و خسوف (خورگرفتگی و مه گرفتگی) نیز با نقشه های مربوطه مسیر آن و توضیحات علمی و دینی مربوطه مفصلاً مطرح گردیده است، این روزها در جداول تقاویم با رنگ خاکستری تیره مشخص گردیده است، اوقات استخراجی آن جداول و محاسبات سازمان فضایی ناسا می باشد.

﴿ برای محور اوقات فلکی تقویم باید نقطه ای را معین می کردیم، و اوقات بقیه بلاد را با توضیح اختلاف افق فلکی شان تبیین می نمودیم، نظر به فارسی بودن زبان این تقویم، و وقوع مرکز انتشار آن در فلات ایران، یکی از بلاد ایران باید محور قرار می گرفت. با توجه به قدسیّت حریم انور حضرت مولانا علی بن موسی الرضا (علیه السلام)، و اینکه آستان قدس مرکز ایران است (بیان امام خمینی قدس سرّه)، ازین رو اولویت آن

در محوریت ساعت این تقویم امری تردید ناپذیر بوده، لذا شهر مشهد مقدس را مبدأ قرار داده، و سایر بلاد ایران و مراکز کشورهای جهان را طی نقشه هایی معرفی نموده ایم.

➤ برای تعیین اوایل ماههای قمری دو روش در تقاویم نجومی بکار می رود:

یکی تقویم هلالی است که با محاسبه نجومی امکان رؤیت هلال و ذکر آن در تقویم، این روش در تقویمهای متداول میان عامه مردم شایع است، ولی از آنجا که ملاک در تعیین اول ماه قمری در شرع شریف رؤیت خود هلال بطور همگانی است، و بنا بر نظر فقهی غالب فقها در همه مذاهب اسلامی؛ محاسبه نجومی این هنگام جایگزین رؤیت هلال نبوده و حجت شرعی نمی باشد، لذا این روش (محاسبه نجومی هنگام رؤیت) در این گونه از تقاویم؛ بطور مستقل مورد پذیرش نبوده و به آن اعتنا نمی شود.

روش دیگر در تعیین اوایل ماههای قمری تقویم حسابی است، که در غالب تقاویم نجومی معتبر بکار می رود، این روش دخالتی در امر رؤیت ننموده و صرفاً اول ماه را با محاسبه نجومی بسیار دقیق اعلام می کند، در کلام خازنان وحی (علیهم السلام) نیز در هنگام عدم وقوع رؤیت همگانی هلال؛ و وجود اختلاف میان مردم، قواعدی بسیار دقیق برای برطرف شدن تحیر اهل ایمان تعلیم فرموده اند،^۳ ما در این تقویم برای تعیین اوایل

(۳) اقبال الأعمال، سید بن طاووس، ج ۱ ص ۵۶ تا ۶۱، الکافی، شیخ کلینی ج ۴ ص ۷۷، من لایحضره الفقیه، شیخ صدوق ج ۲ ص ۷۸، المقنعة، شیخ مفید ص ۴۸، العدیدة، شیخ مفید ص ۱۷،

ماههای قمری از همین قواعد علمی آموخته حضرات معصومین (علیهم السلام) استمداد جسته ایم. از آنجا که اوّل ماه قمری در طول تاریخ اختلافی بوده است، ولی شبهای مهتاب (۱۳ و ۱۴ و ۱۵) هم بخوبی ماه آشکار و نمایان بوده؛ و نیز تفاوتش با یکدیگر از نظر ناتمام و تمام بودن ماه بسیار واضح، و هم تفاوت ساعت طلوع هر یک از این شبها خود شاهد دقیق دیگری برای تعیین عمر ماه است، لذا آشکارترین راه تشخیص صحت و دقت تقاویم در تعیین اول ماه؛ رصد این شبها و مقایسه نتیجه آنست.

شایان ذکر است که استخراج این تقویم در طول ماههای سالهای مختلف با نتیجه رصد این شبها مطابقت داشته است.

➤ معرفی جداول این تقویم:

در ستون اول: نام روزهای هفته،

در ستون دوم: تقویم هجری قمری با ماههای عربی (با شروع از ماه مبارک رمضان و ختم در ماه شعبان)،

در ستون سوم: تقویم بروج فلکی که نشانگر جایگاه خورشید در بروج دوازده گانه (حمل ← .. حوت) است،

در ستون چهارم: تقویم هجری شمسی با ماههای باستانی (فروردین ← ... اسفند)،

التّهذیب، شیخ طوسی، ج ۴ ص ۱۸۰، الإستبصار، شیخ طوسی ج ۲ ص ۶۲، المبسوط، شیخ طوسی، ج ۱ ص ۳۶۸، وسائل الشیعة، شیخ حر عاملی ج ۱۰ ص ۲۸۶، مستدرک الوسائل، محدث نوری ج ۷ ص ۴۰۳.

در ستون پنجم: تقویم میلادی مسیحی با ماههای غربی (ژانویه ← .. دسامبر)،

در ستون ششم: تقویم اسکندری با ماههای رومی (آذار ← .. شباط) ،
در ستون هفتم: مواضع قمر در بروج 12 گانه با ساعات تحویل آن،
در ستون هشتم: جایگاه خورشید در منازل 28 گانه و هنگام تحویل آن
و مواضع شمس هر روز در آن منزل،
و در ستون نهم: جایگاه ماه در این منازل با ساعات تحویل آن ذکر شده
است.

◀ از آنجا که در شرع شریف و علم اختیارات از تنجیم، میان
هنگامهای فلکی و انجام برخی از امور رابطه تناسب یا عدم تناسب
مطرح است، لذا در محدوده هنگامهای فلکی مطروحه در این تقویم؛
احکام و اختیارات مربوطه کارهای مهم را نیز در فصلی جداگانه ذکر
می کنیم، که علاقمندان برای برنامه ریزی مطلوب خود می توانند به
آن بخش مراجعه نموده و با اختیار هنگام مناسب برنامه ریزی لازم را
بنمایند.

◀ برای وضوح مطالب تقویم و آسانی کاربرد آن؛ معرفی هنگام
مناسبتهای دینی و مجالس معنوی در لابلای تقویم نیامده، بلکه بطور
مستقل و در صفحاتی جداگانه معرفی شده است.

◀ بنابر هدایت و تعلیم خازنان وحی (علیهم السلام) در هر ماه قمری یکروز
وجود دارد، که برای شروع و انجام امور دنیوی نامناسب است، شرح

و توضیح علمی و دینی این موضوع جداگانه می آید، این روزها در جداول تقاویم با رنگ خاکستری روشن مشخص گردیده است.

در این تقویم نجومی، علاوه بر ارائه موارد تاریخی و هنگامهای فلکی، سعی شده است که آگاهیهای علمی و دینی لازم مربوط به اوقات مختلف را نیز عرضه نماییم، همچنین با توجه آشنا نبودن بسیاری از نسل جدید با برخی مباحث اختیارات و تنجیم و احکام دینی آن؛ که منجر به ابهام و ایراد ذهنی ایشان می گردد، با ارائه توضیحات لازمه به برطرف نمودن این نیازهای علمی نیز اهتمام داشته ایم.

خلاصه آنکه: تا کنون تقاویم صرفاً وسیله شمارش ایام و محاسبه اوقات و اطلاع از گذر زمان بوده است، در حالی که این فایده کافی نیست، انسان فرهیخته باید آگاهی به زمان فراتر از شمارش و حساب باشد، بلکه ضمن گذر زمان؛ سیر در جوانب و اعماق این زمان گذرا نیز داشته باشد، در جای جای این تقویم سعی شده است که این آگاهیها به مناسبتها ارائه شده یا به آن اشاره شود، و لذا این تقویم بسیار گسترده تر از یک سری جداول تواریخ خواهد بود.

منابع علمی این تقویم چه در مبانی معارف دینی و چه در مبانی علم نجوم و علم تنجیم و استخراجات تقویم و تواریخ و اختلاف بلاد در ساعات و کسوف و خسوفها و هنگامهای فلکی و احکام و اختیارات همه از معتبرترین مآخذ و مراجع معتبر اولیه و کهن و نیز آخرین پژوهشها و دستاوردهای علمی جدید می باشد. در فصل آینده به معرفی

این منابع می پردازیم.

➤ منبع کلیه استخراجات اوقات فلکی این تقویم، (از مواضع قمر و شمس و سایر ستارگان) محاسبات و جداول تهیه شده متخصّصان سازمان بین المللی فضایی ناسا و معتبرترین زیج جهان مرکز نجومی سویس می باشد.

پژوهشگرده ها و آموزشگرده های بنیاد حیات اعلی

علوم معرفت الهی - علوم زبان وحی - علوم کلام وحی
علوم تلاوت کلام وحی - علوم کلام خازنان وحی - علوم فقه آئین الهی
علوم تقویم نجوم تخم - علوم طب جامع - علوم پاکزستی
آموزش برتر (اعلی) - علوم برتر (اعلی) - علوم توانمندی بانسروی الهی
علوم عمارت برتر - علوم انساب و تبارشناسی - رسانه های حیات اعلی
طرح و برنامه ریزی پژوهشی و مدیریت و اشراف علمی

دار المعارف الإلهیة

۱۴۲۷

tanjim@aelaa.net

www.Aelaa.net
nojum@aelaa.net

taqwim@aelaa.net

والحمد لله رب العالمین